

Připravili jsme pro vás rozesílku 7/2022. V nastávajícím měsíci dubnu nás čeká akce Uklidíme Česko (2. 4.), oslava Velikonoc (15.–18. 4.), Den Země (22. 4.). Je čas registrovat se do kampaně Do práce na kole, www.dopracenakole.cz a Férové snídaně (14. 5.), www.ferovasnidane.cz

Část I je informační a zahrnuje pozvánky na akce, osvětové kampaně, upozornění na grantové výzvy, zprávy z webu a tisku, zprávy z Lísky.

Část II je metodická a najdete zde náměty, doporučení, inspiraci, příklady dobré praxe, přehled vzdělávacích programů a metodické podpory, program Učíme se venku, projekt Škola pro udržitelný život, tipy na pomůcky a publikace, nabídku výukových programů, projektových dnů, exkurzí, projektů a soutěží pro školy.

Část III zahrnuje užitečné odkazy a informace.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Úterý 26. dubna	Workshop Učíme se venku pro MŠ a ŠD, Hájenka www.liska-evvo.cz
Středa 21. září	XXI. Krajská konference o EVVO www.liska-evvo.cz
Pátek 30. září	Vsetínská konference Jak pomáháme Zemi www.mestovsetin.cz
30. září – 2. října	Konference VENKU pro školní koordinátory EVVO www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

 1.–30. dubna	 1. května – 30. června	 15. září – 31. října	 celoročně	 celoročně
--	---	---	--	---

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHRAIDA, STROMY, FAIR TRADE** a **místní udržitelná ekonomika**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Pokud máte zájem se do některé z kampaní aktivně zapojit odešlete přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeCpu0sCDez3.../viewform>

OBSAH ROZESÍLKY 7/2022

Část I INFORMACE, AKTUALITY

- I/1 Zprávy z Lísky, **osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi** ... str. 2
- I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně ... str. 6
- I/3 Zprávy z webu a tisku ... str. 10
- I/4 Zdroje a grantové výzvy ... str. 11

Část II METODICKÁ PODPORA

- II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe, vč. **námětů pro práci s ukrajinskými dětmi** ... str. 11
- II/2 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO ... str. 13
- II/3 Výukové programy, projektové dny ... str. 14
- II/4 Projekty pro školy, soutěže ... str. 15
- II/5 Projekt Škola pro udržitelný život ... str. 15
- II/6 Program Učíme se venku ... str. 16
- II/7 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky ... str. 17
- II/8 Tipy na výlety, exkurze, výstavy ... str. 17

Část III UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

- III/1 Udržitelný rozvoj ... str. 18
- III/2 Přírodní zahrady ... str. 19
- III/3 Zelené okénko ... str. 19
- III/4 Místní produkty, biopotraviny ... str. 19
- III/5 Fairtrade ... str. 20

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi, kalendář akcí
- 2 Výzva Kamarádi z ptačí říše

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2021 členové Klubu Líska zaslali 41.400 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2021 jsme z vašich darů získali 12.544 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V měsíci dubnu začínáme v Lísce naplno učit VENKU v mateřských i základních školách, zejména v rámci projektových dnů Učíme se venku s POLY. Tématu venkovní výuky bude věnován i workshop pro rodiče v MŠ a ZŠ Všemina (5.4.) a workshop Učíme se a bádáme s dětmi venku pro pedagogy MŠ a ŠD na Hájence (26.4.).

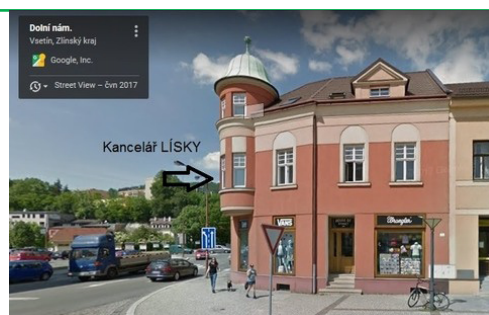
V pátek 1. dubna zahajujeme 13. ročník osvětové kampaně Ptáci – žijí tady a s námi, připravujeme další kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny a Férovou snídani. Zapojíme se do oslav Dne Země a kampaně Do práce na kole.

V dubnu nás čeká členská schůze LÍSKY.

Férový občůdek Líska

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kaka, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

LUKÁŠ je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku.

Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Líska šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

Finanční výtěžek z prodeje hraček bude použit Lukášovi na rehabilitaci (1 hodina přijde na cca 1.000 Kč). Doporučená cena hraček 55–250 Kč.

Hračky můžete objednávat přímo na Facebooku:
<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>,
Renáta Lažová, tel.: 605 570 103, číslo účtu: 2577703113/0800

nebo v LÍSCĚ:

infoevvo@seznam.cz, **HESLO: Lukášovy hračky.**

Děkujeme.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2022

strana 2

S LÍSKOU v regionu již 15 úspěšných a užitečných let

Pomáháme lidem porozumět přírodě a být dobrými hospodáři přírodního i kulturního dědictví.

V pondělí 21. března oslaví LÍSKA 15. narozeniny. Od roku 2007 poskytuje vzdělávání a informace v oblasti environmentální výchovy ve Zlínském kraji.

„Členové LÍSKY, lidé i organizace, tvoří jedinečné společenství. Sdílejí programy, náměty, zkušenosti a informace, realizují společné projekty, vzdělávací a výukové programy, projektové dny a osvětové kampaně, podporují místní udržitelnou ekonomiku i fairtrade. V posledních letech jsme přinesli do regionu na podporu environmentální výchovy a osvěty téměř 20 milionů korun. Nejvíce náš přínos vnímají učitelé ve školách, odborná veřejnost v neziskových organizacích a veřejné správě, návštěvníci osvětových akcí a kampaní, děti a žáci na výukových programech i projektových dnech, soutěžích, pobytových akcích a táborech,“ řekla předsedkyně LÍSKY Iva Koutná.

LÍSKA připravuje každoročně pět regionálních osvětových kampaní. Hlavními tématy je ptactvo, přírodní zahrady, stromy, Fairtrade a místní udržitelná ekonomika. „Každý rok připravíme více než pět desítek rozmanitých akcí a programů pro děti i dospělé, včetně akreditovaných vzdělávacích akcí, konferencí, exkurzí a kurzů pro pedagogy. Jsme členem Fairtrade Česko a Slovensko, v sídle LÍSKY ve Vsetíně máme Férový obchůdek“, doplnila Iva Koutná.

Poslední dva roky programy a projekty LÍSKY stejně jako v ostatních neziskových organizacích ovlivnila pandemie. Jubilejní XX. ročník Krajské konference o environmentální výchově i řada vzdělávacích akcí pro učitele proběhla online. Novinkou je třídní konference VENKU pro školní koordinátory EVVO, absolventy specializačních studií, která Líska připravuje s lektory lískových i dalších středisek již 12 let. Lektori LÍSKY úspěšně působí mimo jiné na Letní škole Nakladatelství Fraus či v projektu Národního pedagogického institutu SYPO. Dvěma školám je poskytována metodická podpora v celostátním programu Škola pro udržitelný život. I přes různá omezení zajistili lektori více než 100 programů pro 2.000 dětí v MŠ a ZŠ. Největší zájem byl o projektové dny ve venkovním prostředí - Učíme se s POLY, Učíme se v zahradě a Učíme se venku. Pro žáky druhého stupně základních škol a víceletých gymnázií byl nově připraven projektový den VODA – život v každé kapce. Žáci základních a středních škol se zájmem o Fairtrade a udržitelný rozvoj rozvíjí své znalosti a dovednosti v Klubu ambasadorů Fair trade, <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-ambasadoru-ft> Veřejnost se může s programy seznámit například na Dni Zlínského kraje, na akcích členů Lisky či dnech otevřených dveří na farmách.

Jednou z hlavních činností LÍSKY je poskytování informací. V kraji funguje jedinečný informační systém, který prostřednictvím elektronické rozesílky, <http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>, webových stránek a sociálních sítí přináší informace, pozvánky, náměty, nabídky i příklady dobré praxe. Spolek má rozsáhlou knihovnu i vlastní ediční centrum Oříšek, ve kterém vyšlo přes 150 metodických listů pro pedagogy, listy skřítky Lískáčka pro rodiče s dětmi, publikace a metodiky, různé osvětové plakáty, diáře a tematické noviny. Novinkou je tvorba sad pomůcek k programům, např. Učíme se venku, Jak učit POLY či VODA – život v každé kapce. V roce 2021 vyšla nová publikace na podporu učení venku „Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvíčkou“, <http://www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci>

V roce 2022 pokračuje LÍSKA ve svých hlavních programech, zejména v programu Učíme se venku, www.ucimesevenku.cz, koordinaci osvětových kampaní a poskytování informací. Zapojí se do akcí k Hodině Země, Dni Země, Do práce na kole, Férové snídani a mnoha dalších.

LÍSKA je regionálním sdružením osobností a organizací zaměřených na ekologickou/environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu na území Zlínského kraje.

Byla založena v roce 2007 jako nezisková organizace. Sdružuje 10 členských organizací a 13 osobností na území celého Zlínského kraje. Partnery je celá řada organizací z regionu i celé ČR.

Posláním LÍSKY je vytvářet zázemí pro environmentální vzdělávání a výchovu ve Zlínském kraji, poskytovat a podporovat příklady jednání v souladu s udržitelným rozvojem. Poskytuje programy a služby pracovníkům neziskových organizací, veřejné správy, učitelům, studentům učitelských i přírodovědných oborů, rodinám s dětmi, regionálním výrobcům a dalším zájemcům o environmentálně odpovědnější přístupy. Hlavní činnosti Lisky tvoří informování a osvěta, vzdělávání a lektorská činnost, poradenství a metodická podpora, příprava a realizace projektů, podpora fair trade a místních výrobků, zpracování koncepcí a strategií, konferenční a produkční servis.

Přízeň a podporu programům LÍSKY lze vyjádřit prostřednictvím portálu DARUJME.CZ
<https://www.darujme.cz/projekt/1203070>
a Klubu LÍSKY
<http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

KONTAKT:

www.liska-evvo.cz

e-mail: infoevvo@seznam.cz

21. BŘEZNA 2022

SLAVÍME 15 LET S LÍSKOU

LÍSKA

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2022

strana 3

Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi, 13. ročník

1. dubna zahajujeme 13. ročník osvětové kampaně LÍSKY „Ptáci – žijí tady s námi“

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea chystají po celý duben rozmanité aktivity.

Na facebookové stránce kampaně budou zveřejňovány zajímavé informace ze života ptáčků říše i pozvánky na akce,

www.facebook.com/ptacizijitadysnami/?ref=br_rs

Koordinátor: LÍSKA, z.s. • Garant: CEV Žabka při SVČ Klubko Staré Město
www.liska-evvo.cz/doc/ptaci-ziji-tady-s-nami

Jaro ožívá letos později

Oblíbený web má technická omezení. Ptáci ale začínají přilétat. Sledujte jejich přilet a svá pozorování si запиšte – zatím do terénního sešitku, ze kterého se později snadno přepíšete. Tématem Jaro ožívá pro letošní rok je občanská věda.

www.birdlife.cz/jaro-oziva-letos-pozdeji/

Mezinárodní den ptactva

Tradice oslav Dne ptactva připadá na 1. dubna a sahá až do dob Rakousko-Uherské monarchie. Tradici založil slovenský přírodovědec Oto Herrmann (1835–1914).

Jedním z jeho hlavních cílů je obrátit pozornost veřejnosti k nebezpečím ohrožujícím ptáky na celém světě a pomoci tak jejich ochraně a ochraně jejich stanovišť

Tipy na ptáčky objevování a bádání:

- online učební hra na poznávání ptáků podle vzhledu nebo zpěvu: <http://hry.birds.cz/>
- vydejte se jako Sherlock Holmes po stopách ptáků: <https://ucimesevenku.cz/laborator-v.../mestsky-ptaci-detektiv/>
- 1. stupeň – můžete badatelsky pátrat, proč mají ptáci různé zobáky? <http://badatele.cz/portfolio/cz/podle-nosa-poznas-kosa>
- 1. stupeň – jací ptáci žijí okolo našeho bydliště? <http://badatele.cz/portfolio/cz/ptaci-kolem-nas>
- 2. stupeň – vejce a život slepice: <http://badatele.cz/lesson/cz/vejce-a-zivot-slepice>
- 2. stupeň – fyzikální jevy přetlaku a podtlaku vám objasní vejce v lahvi: <http://badatele.cz/lesson/cz/vejce-v-uzkych>
- Pokud máte rádi ptáčků zpěv stáhněte si aplikaci do mobilu: <https://bit.ly/3dqTiOp>
- Další tipy na hry a lekce aneb Ptákoviny domácí: <https://globe-czech.cz/detail/cz/ptakoviny-domaci>

ZDROJ: TEREZA Praha

13. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ
PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI

1. 4. – 2. 5. 2022

Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji

NÁZEV AKCE A DATUM KONÁNÍ	KONTAKT NA POŘADATELE
Kamenná výstava ptáčích světů 1.–30. 4. 2022	SVČ Klubko Staré Město http://www.cevzabka.xf.cz/ , cevzabka@klubkosm.cz , 602 643 117
Kamarádi i ptáci říše soutěžní výzva, 3. ročník	LÍSKA, z.s. infoevvo@seznam.cz
Výtvarná soutěž pro děti	Spolek pro obnovu zámečského parku v Brankách palatovablanka@seznam.cz
Adeptaj si svého ptáčka 18. 3. – 30. 4. 2022	Děm děti a mládeže Uherský Ostroh stachotova@ddmpastelka.cz
Ptačí pozorovatelna interaktivní prvky v přírodní zahradě	Emvicentrum Vysoké Pole www.prokraju.cz
Ukazková přírodní zahrada a sad interaktivní prvky v přírodní zahradě	Centrum Veronika Hostetín www.hostetin.veronika.cz
Pestrost ptáčích světů interaktivní výstava k zapojení	SVČ Klubko Staré Město http://www.cevzabka.xf.cz/ , cevzabka@klubkosm.cz , 602 643 117
Učíme se venku náměty na pozorování a aktivity	TEREZA, LÍSKA https://ucimesevenku.cz/ - www.facebook.com/ucimesevenku/
Monitoring čápů celostátní akce	Česká společnost ornitologická https://cap.birdlife.cz
Atlas hnízdního rozšíření ptáků Dlouhodobý monitorovací projekt, který každoročně sleduje vývoj početnosti většiny druhů u nás hnízdních ptáků.	https://db.citizenscience.cz/?p=1418

20. 3. Světový den vrbáčů | 1. 4. Mezinárodní den ptactva | 2. 5. Vitání ptáčích zpěvu | 14.–15. 5. Světový den stěhovavých ptáků (2. víkend v květnu)

Metodické listy do vjaky či materiály k tématu můžete získat v LÍSKĚ - infoevvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. [www.facebook.com/ Ptáci – žijí tady s námi](https://www.facebook.com/Ptáci-žijí-tady-s-nami)

LÍSKA, z.s.
vyhláše dubnovou výzvu pro děti, školy, spolky a rodiny s dětmi, 3. ročník

KAMARÁDI Z PTAČÍ ŘÍŠE

Soutěžní úkol číslo 1
KOMU PATŘÍ TENTO HLAS?

- Načtete si následující QR kód, pod kterým se skrývá hlas malého ptáčka. Patří mezi zástupce polních ptáků a je neodmyslitelnou součástí naší české přírody.
- Zkusíte poznat, o kterého ptáka se jedná, nakreslete ho a i s celým názvem nám obrázek nebo jeho fotografii pošlete.
- Na ranní procházce do přírody se započkejte do ptáčích zpěvů, zkusíte je nahradit, popípadě zahlednout ptáčích zpěvků. Doma můžete určit/ověřit druhy, které jste slyšeli. Do zprávy nám napíšete, které druhy a kdy jste slyšeli (datum, název ptáka).

Soutěžní úkol číslo 2
PROZKUM SLEPÍČÍHO VEJCE

- Víme, že ptáci snášejí vejce, ze kterých se líhnou mláďata, je to však velmi zdlouhavý a náročný proces. Část vajec skončí jako výživná potravina pro jiné zvířata nebo člověka. Nejzajímavější v našem jídelníčku setkáváme se slepičími vejci, která nejsou určena k reprodukci.
- Dohlédnete si v knihách, nebo na internetu stavbu vejce. Opatrně rozklepnete slepičí vejce a podílně ho prozkoumáte. Na základě získaných informací vyrobte, např. z barevných papírů či venku z přírodních materiálů maketu/puzzle stavby slepičího vejce s popisky.
- Maketu vyfotografie a fotografii nám pošlete.

Soutěžní úkol číslo 3
PRVNÍ PTÁK

- Ptáci jsou faunou i potomkům teropodních dinosaurů. Vyhledejte si o původu ptáků více informací a vymodelujte, jak si představujete, že by mohli vypadat první pták, který poletoval na planetě Zemi. Můžete použít různé modelovací hmoty, nebo i jen bílou a přírodní.
- Model vyfotografie a fotografii nám pošlete.

Soutěžní úkol číslo 4
KDO TO JE? Ptačí hádanka

Na stroně záměrně kout, černobílý _____ z ní vyčtůrá.
Každou díрку prozkoumá, _____ z ní vyčtůrá.

Soutěžní úkol číslo 5
POMÁHÁM PTAČÍM SOUSEDŮM

- Vyrobte a umístěte v zahradě či parku budku, krmítka, pítka. (Pokud to není váš pozemek, určitě požádejte o souhlas majitele!)
- Zasadte na zahradě, pokud máte, strom, keč, či rovnou živý plot. Je to zdroj potravy i úkryt.
- Vylepte na skleněnou plochu ptáčích siluetu, tenké pružky lepicí pásky, pítka, barevné obrázky na sklo (okno, prosklená chodba, skleněná apod.). Můžete si je buď objednat, nebo vyrobit. Je to účinná ochrana proti ptáčím nárazům a poranění www.veronika.cz/ochrana-ptaku-pred-urazem-na-skle
Více o tom, jak můžete pomáhat, najdete zde www.veronika.cz/ochrana-ptaku

Doporučený věk: 5–12 let
Vytvořte si aspoň jeden z soutěžních úkolů. Splnění úkolů, dotazování křížkou, fotografií či obrázkem, opatrně kontaktování úkolů: jméno a příjmení autora, věk autora, škola, e-mail, poštovní adresa
zasílajte do 6. 5. 2022 na adresu: infoevvo@seznam.cz, HESLO: Ptáci
Odesláním uděláte LÍSKĚ souhlas se zveřejněním fotografie či obrázku na Facebooku a webu Lisky.
Žánr: Žít na stroně a kolem nahu: http://ddmstulka.cz/wp-content/uploads/2021/06/ornatovanka_zivot_na_strone_2019_12.pdf

Soutěž je aktivitou 13. ročníku osvětové kampaně Ptáci – žijí tady s námi
KONTAKT: LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín www.liska-evvo.cz

Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi, 13. ročník

Kamenná výstava ptačího světa

V rámci osvětové kampaně - Ptáci - žijí tady s námi

1.- 30. 4. 2022

Namaluj kamínek s ptačí tematikou a přines ho na zahradu SVČ Klubka. Vytvoříme tak velkolepou kamennou ptačí výstavu, kterou můžeš navštívit i ty. Prosíme, kamínky ostatních neodnášej.

Tip pro vás:
- kamínek maluj nesmývatelnými barvami
- na zadní stranu napiš své jméno

ZAPOJTE SE DO AKCE ADOPTUJ SI SVÉHO PTÁČKA OD 18.3.2022

VYROB SI DOMA BUDKU NEBO SI JI MŮŽEŠ KOUPIT ZA 180Kč NA DDM PASTELKA. BUDKU INSTALUJ NA VYBRANÝ STROM, VYFOŤ, SDÍLEJ. MY PŘED TVÝM DOMEM, ČI STROMEM UDĚLÁME ZNAČKU, ŽE JSI ADOPTOVAL PTÁČKA.

PROPOZICE A VÍCE INFO NA WWW.DDMPASTELKA.CZ
TEL. +420 702 232 453

SPOLEK PRO OBNOVU ZÁMEČKÉHO PARKU V BRANKÁCH

VYHLAŠUJE VÝTVARNOU SOUTĚŽ PRO DĚTI

Téma: Zjistí a nakreslí ptáčka, kterého ornitologové zvolili „PTÁKEM ROKU 2022“

Kategorie: MŠ, ZŠ – 1. stupeň, ZŠ – 2. stupeň
Doporučený formát: A4, A3
Výtvarná technika: libovolná

Své práce odevzdávejte v: ZŠ a MŠ Branky, ZŠ a MŠ Chorymů, ZŠ a MŠ Petlice
nebo zašlete na adresu:
Spolek pro obnovu zámečského parku,
Branky 296, 756 45

10.5.2022

Výhodnocení proběhne na jaře u obcí v zámečském parku v Brankách.
Vítězové obdrží diplom a hezké věcné ceny!

Kdy přiletí čápi? Zapojte se do sledování hnízd

Čápi bílí v Česku postupně obsazují svá hnízdiště, jak ukazuje mapa čapích hnízd na www.birdlife.cz/capi. Kdy obsadí zbývající? Kolik párů přiletí a kolik vyvedou mláďat? To zjišťuje Česká společnost ornitologická (ČSO) s pomocí veřejnosti.

„Sledování čápů je velmi oblíbené, lidem přináší radost a jejich pozorování není náročné,“ doplňuje Dobruská z ČSO. Do programu se může zapojit úplně každý – od rodin s dětmi přes školní kolektivy až po seniory.

Všechny informace najdete na

www.birdlife.cz/kdy-priletli-capi-zapojte-se-do-sledovani-hnizd/

Učíme se venku – ptačí náměty

Objevujte, hrajte si a žasněte s dětmi venku.

Ptačí zobáky	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#zobaky
Sbírku peří	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#peri
Ptačí masky	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#masky
Ptačí křídla	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#kridla
Ptačí hnízda	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#hnizda
Ptačí divadlo	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/#divadlo
Ptačí krmítko	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/krmitko/
Krmítko pod dohledem	https://ucimesevenku.cz/laborator.../krmitko-pod-dohledem/
Ptáci ve městě	https://ucimesevenku.cz/laborator.../mestsky-ptaci-detektiv/
Vodní ptáci	https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/vodni-ptaci/
Hnízdní krmítka	https://jdeteven.cz/games/cz/tohle-neni-krmitko

Uklidme Česko 2022

Hlavní termín v sobotu 2. dubna,

www.uklidmecesko.cz

DO PRÁCE NA KOLE

Registrujte se do květnové výzvy Do práce na kole (nebo pěšky či poklusem)

Celý květen na kole, koloběžce, pěšky nebo poklusem – tedy udržitelně a aktivně. Přihlaste se s kolegy a kolegyněmi, celou firmou nebo na vlastní pěst do výzvy Do práce na kole, kterou už 12 let pořádá spolek AutoMat, a podpořte spolu s 22 000 účastníky a účastnicemi vlastní kondici i rozvoj infrastruktury pro cyklo i pěší. Čím dříve se registrujete, tím levnější startovné získáte a tím dříve obdržíte startovní balíček s tričkem.

Registrace běží do 30. 4. 2022,

<https://www.dopracenakole.cz/4.2022>.

XXXXII. Tradiční kosení, škola ochrany přírody a krajiny v Bílých Karpatech 2022, 2.–8. 7. a 9.–16. 7. 2022, přírodní rezervace Bílé Potoky

Přijďte, pomozte, posilněte, co je dobrého a nezbytného pro každého z nás, pro celou společnost, pro budoucnost Země.

Miroslav Janík, ZO ČSOP KOSENKA
Brumovská 11, Valašské Klobouky 766 01

FÉROVÁ SNÍDANĚ, 14. 5. 2022

Připojte se mezi organizátory letošní Férové snídaně, podpořte tak společnou akci pěstitele kávy, kakaa nebo banánů po celém světě!

Férová snídaně www.ferovasnidane.cz je celorepublikový piknikový happening, na kterém místní fanoušci odpovědné spotřeby společně posnídají na veřejném místě, aby oslavili Světový den pro fair trade. Stačí vzít partu kamarádů a do košíku si přibalit fairtradové a lokální dobroty. Můžete snídat na dekách v parku, zámecké zahradě, na náměstí nebo na jiném oblíbeném a veřejně přístupném místě.

Základní výzvy happeningu:

- Uspořádejte piknikové setkání a posnídejte spolu! Jde o komunitní piknik, ne o veřejnou ochutnávku ani propagační akci.
- Propojte fair trade s lokálními produkty! Do bučky dejte místní vajíčka a fairtradové kakao nebo třtinový cukr.
- Zapojte do příprav své kamarády nebo místní organizace. Získáte manuál organizátora.
- Dejte o akci vědět! Pozvěte své blízké i lidi z okolí, využijte i média.

Férové snídaně jsou nejen příjemnou komunitní akcí, ale také vedou k navyšování povědomí o Fairtrade a životních podmínkách pěstitelů v zemích Afriky, Asie nebo Latinské Ameriky! Tito pěstitelé přitom žijí často v chudobě mimo naši pozornost. Pokud chcete nahlédnout do podmínek pěstitelů kakaa v západní Africe a dopady Fairtrade, **koukněte se na dokument Ve stínu kakaovníku v online vysílání České televize.**

Zapojte se jako místní organizátoři! Zorganizujte ve svém parku komunitní piknik na podporu pěstitelů! Ve Fairtrade Česko a Slovensko vám jako koordinátoři happeningu nabízíme podporu v podobě konzultací, tipů a zaslání materiálů, které vám usnadní a zpříjemní pořádání akce ve vašem místě! Po registraci získáte přehledný e-mail s návodem, v dubnu organizační balíček.

Ve Vsetíně budeme snídat s LÍSKOU, místo a čas upřesníme v další rozesílce, www.liska-evvo.cz

Kampaň OBYČEJNÉHO HRDINSTVÍ, 4. 4. – 8. 5. 2022

Budme OBYČEJNÍ HRDINOVÉ

„Co mohu dělat v boji proti klimatickým změnám? Lze žít zcela udržitelně? Mám vůbec nějakou moc?

Odpověď zní ANO i NE.“

Kampaň OBYČEJNÉHO HRDINSTVÍ je právě o tom:

- hledat odpovědi na otázky výše
- ukazovat si, **co je v našich silách**
- **proč je důležité dělat správné věci**, i když to samo o sobě svět nespasí.

V Kampani si můžete vybrat jednu z výzev nebo i více a na **7 dní se ji snažit naplňovat** – prostě být obyčejným hrdinou.

Připravili jsme výzvy ze 4 oblastí:

- Ochrana přírody
- Odpovědná domácnost
- Umění života
- Dobré skutky pro svět kolem nás

Podrobnosti o Kampani obyčejného hrdinství najdete zde:

<https://ekoskola.cz/cz/kampan-2022>

KAMPAŇ OBYČEJNÉHO HRDINSTVÍ

Chcete zlepšovat životní prostředí a nevíte jak?

Je to jednoduché! Vyzkoušejte naše výzvy!

Vyberte si jeden týden a zlepšete svět
od 4. dubna do 8. května 2022.

OCHRANA PŘÍRODY

ZASADÍME STROM NEBO JINOU ROSTLINU

Stromy naše města ochladí, zkrášlí a vyčistí vzduch od prachu, na polích a kolem cest vrátí život do naší krajiny. Ozeleň své okolí.

BUDUJEME PROSTŘEDÍ PRO ZVÍŘATA

I malý kousek divočiny nebo vytvořené útočiště dává našim zvířecím sousedům prostor, aby mohli žít spolu s námi. Anglický trávník ani zorané pole rozmanitostí života nespasí. Pomoz životu ve svém okolí.

ODPOVĚDNÁ DOMÁCNOST

SNÍŽÍME SPOTŘEBU VODY

Sucho se v naší zemi zhoršuje. Protože spousta vody protéká i našimi domácnostmi, na každém z nás záleží. Prověř své každodenní návyky doma i na zahradě.

POŘÍZUJEME VĚCI ODPOVĚDNĚ

Pokaždé, když nakupuješ, podporuješ tím různé způsoby výroby, dopravy, balení a prodeje. Kupuj jen to, co opravdu potřebuješ, a vybírej produkty, co nejohleduplnější k životnímu prostředí.

JÍME ZDRAVĚ A EKOLOGICKY

Zásadní změna v ochraně klimatu čeká na tvém talíři. Maso a mléčné výrobky znamenají několikanásobně vyšší zátěž pro životní prostředí než potraviny rostlinného původu. Zkus omezit maso a objevit nové, chutné a zdravé recepty.

CESTUJEME ŠETRNĚ

Pohyb vyžaduje energii. Energie, kterou vydáš „bez motoru“, prospívá tobě i životnímu prostředí. Kdykoli můžeš, chod, běhej, jezdi na kole nebo používej hromadnou dopravu.

ČERPÁME ZELENOU ENERGIÍ

Zelená energie je čistší, šetrnější k přírodě i k lidem a může jí být dost pro všechny. Když nakoupíš energii od společnosti, která upřednostňuje obnovitelné zdroje, investuješ do jejich dalšího rozšiřování a rozvoje.

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2022

strana 7

Pozvání na besedu s regionální značkou „BESKYDY ORIGINÁLNÍ PRODUKT“.

S MAS Pobeskydí jsme v loňském roce zahájili spolupráci na koordinaci této značky a rádi bychom ji nyní přiblížili co nejvíce producentům a aktérům v našem území.

Chceme vás seznámit se značkou, která spadá pod Asociaci regionálních značek, má pod sebou celkem 30 regionálních značení po celé republice a aktivně se věnuje podpoře svých certifikovaných produktů.

Značka může být udělena jak výrobcům potravinářských nebo nepotravinářských výrobků, tak provozovatelům ubytovacích, stravovacích služeb, zážitků. Často bývají certifikovány např. i různé obecní slavnosti a jiné společenské a kulturní akce, tradiční soubory či jiné spolky.

BESKYDY originální produkt

Beseda o přínosech regionální značky pro vaše podnikání

Beseda je určena pro provozovatele služeb, zážitků, výrobce potravinářských i nepotravinářských výrobků

5. dubna 2022 / 16–18 h / Ratiboř u Vsetína 435

- Dozvíte se, proč je dobré nechat si svůj výrobek certifikovat pod regionální značkou a kam všude může certifikovaným producentům regionální značka otevřít dveře.
- Požádat o regionální značku se vyplácí začínajícím i zaběhnutým podnikatelům.
- Pomoc s propagací produkce a poskytováním služeb, zvýšení prestiže certifikovaných výrobků a služeb.
- Své zkušenosti budou prezentovat současní držitelé.

Cílem je pomoci zdejším výrobcům, rozšíření jejich uplatnění na trhu. Značka usnadní orientaci zákazníkům – a to jak turistům, kteří si chtějí odvézt skutečně pravý suvenýr z Beskyd, tak místním obyvatelům, kteří chtějí nákupem podpořit především „své“ beskydské výrobce.

www.regionalni-znacky.cz/beskydy VIDEO

Besedu pořádá Partner akce a koordinátor značky

Odkaz na web regionální značky: <https://www.regionalni-znacky.cz/beskydy/>

SKANZEN ROCHUS
Uherské Hradiště

Obecně prospěšná společnost Park Rochus Vás zve na akci

OD FAŠANKU DO VELIKONOC

lidové tradice od konce zimy do začátku jara

sobota **9. dubna 2022**
od **13:00** do **17:00** hodin

PROGRAM

- Masopustní veselí, ukázka mečových tanců
- Pletení velikonočních pomlázek a zdobení kraslic
- Velikonoční obchůzka hrkačů a šlaháčů
- Vynášení smrtky, přinášení létečka s FS Cífra
- Tvořivé dílny pro děti, ukázky tradičních řemesel
- Povídání o tradicích *Od Popeleční středy do Velikonoc*
- Ochutnávka mladých vín s Vinařstvím Medek
- Možnost prohlídky kaple sv. Rocha

Více informací o programu a vstupném najdete na skanzenrochus.cz a na Park a skanzen Rochus Uh. Hradiště. Změny programu vyhrazeny.

FESTIVAL PRO ČOLKA

6. Festival o přírodě v přírodě

Kurovický lom

7. 5. 2022, 9–18 h

expozice fauny a flory lomu, netradiční aktivity a hry pro děti, ukázka sokolnictví, lukostřelba, lodě na lomu, lanové aktivity, ukázka řemeslné tvorby, botanická a včelí stezka, zajímavé workshopy a mnoho dalšího

více informací na www.tokaheya.cz

JAK UČIT O ZMĚNĚ KLIMATU?

Praha, Skautský institut v Rybárně, 25.–26. duben 2022
Doporučeno pro učitele /učitelky 2. st. ZŠ a středních škol.

Srozumitelně zapojit vědecká fakta a zvládnout případné emoce? Přemýšlíte, jak učit o změně klimatu? Hledáte oporu v odborném obsahu, ale také ověřené a funkční metody?

Přihlaste se na dvoudenní prezenční seminář, který se zaměří na využití projektové metody v klimatickém vzdělávání a upozorní na další aspekty, které je třeba ošetřit při otevírání tématu klimatické změny ve výuce (např. emoce).

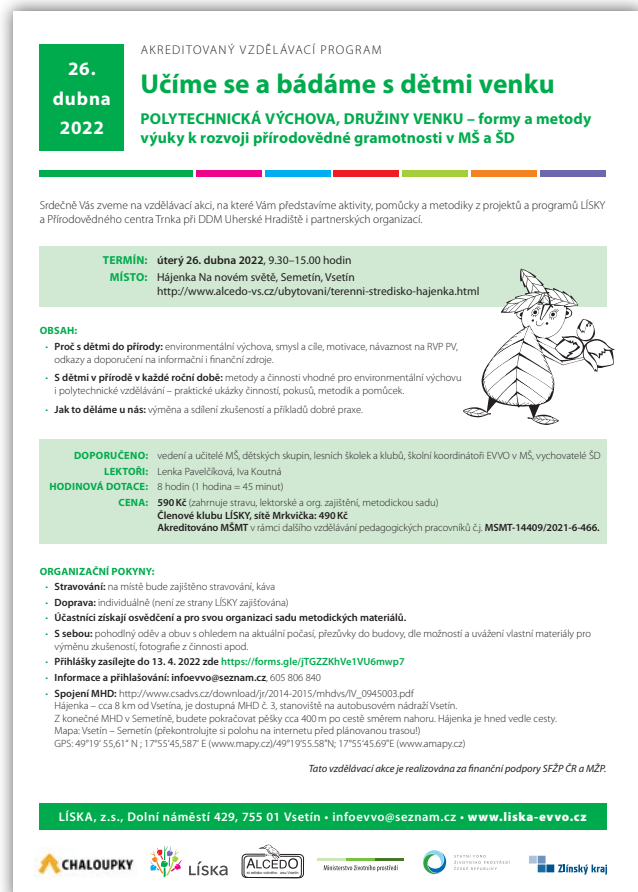
Ze semináře si kromě metod a zdrojů informací odnesete také paletu aktivit, které můžete hned následující den využít při diskuzi o klimatu s vašimi žáky.

Registrujte se zde:

<https://www.clovekvtsni.cz/.../kurzy.../ucim-o-klimatu-248c>

Konference úspěch pro každého žáka

Předběžné informace na <https://ucimekvalitne.cz>

Letní školy Začít spolu 2022

04.07. - 08.07. MŠ Šestajovice
11.07. - 15.07. MŠ Frýdek - Místek
15.08. - 19.8. MŠ, ZŠ, eduScrum Turnov

Sledujte prosím aktuální informace na webu
www.zacitspolu.eu

Amaltheia

Konference o výchově přírodou

Konference je pro všechny, které zajímá výchova v přírodě a zážitková pedagogika.

Zatímco mýto-poetická zkušenost dovedla propojit animální s lidským i posvátným, soudobá vědecko-technická racionalita se omezuje na počítání kroků a minut strávených mimo obydlí. Konference si klade za cíl opětovně zvýznamnit přírodu jako nenahraditelnou učitelku vedoucí nás od virtuality zpět k realitě přirozeného poznávání sebe sama, lidských vztahů i údivu nad krásou kosmu.

Předpokládaný okruh návštěvníků konference:

- veřejnost se zájmem o výchovu v přírodě a zážitkovou pedagogiku;
- studenti nejenom pedagogických a kinantropologických oborů;
- absolventi škol poměřující teoretické poznatky silou praxe;
- akademičtí pracovníci a učitelé nespokojující se s tím, čeho již bylo dosaženo;
- členové volnočasových organizací.

Konferenci pořádá Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci u příležitosti 30. výročí svého založení.

Termín: 14.–15. 10. 2022

Místo: budova děkanátu

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc

Pořádá: Katedra rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s Prázdninovou školou Lipnice

<https://konference.ftk.upol.cz/2022/amaltheia/>

LÍSKA

Rozesílka LÍSKY 7/2022

strana 9

Nezapomínejme mluvit s dětmi

Po době covidové je tu další problém, který vnímají a potřebují zpracovat.

Věříme v demokratické hodnoty a hluboce nás zasáhlo, že na Ukrajině dochází k jejich pošlapání. Stojíme na straně těch, kteří se bez vlastního přičinění ocitli uprostřed války, musí opustit své domovy, prožívají strach o životy svých blízkých, přátel i své vlastní.

Nezapomínejme, že znepokojivé zprávy o aktuální situaci vnímají i děti. Jako učitelé jim můžeme pomoc se v aktuálním dění orientovat, pojmenovat jejich obavy, sdílet emoce.

Svět potřebuje, abychom se ve školách učili kritickému myšlení, vzájemnému respektu a komunikaci.

Pomoc obětem ozbrojeného konfliktu zajišťuje řada českých humanitárních organizací, na jejichž konta můžeme přispět všichni.

Člověk v tísní – <https://1url.cz/9KYIh>

Charita Česká republika – <https://1url.cz/NKYIf>

Paměť národa – <https://1url.cz/OKYlg>

Adra – <https://1url.cz/nKYIO>

zdroj: Učitel naživo

K ukrajinským NNO jsme se přidali za Lísku. Budeme rádi, když se zapojíte i vy za své organizace...

<https://www.with-ukraine.org/>

Hlavní směry revize RVP ZV

Využijte možnosti ovlivnit způsob, jakým budeme od roku 2025 v České republice vzdělávat naše děti!

Expertní panel složený ze zástupců učitelů, ředitelů škol, akademiků, zástupců odborových asociací a zástupců Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy připravil dokument, který vás přehledně a srozumitelně provede změnami, ke kterým má v Česku dojít se zavedením nového RVP ZV.

Až do 21. dubna můžete na webu <https://velke-revize-zv.rvp.cz/zapojte-se> připomínkovat Hlavní směry revize RVP ZV.

Kvalitní vzdělání

Zajistit inkluzivní a kvalitní vzdělání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny.

Rozhovor s Mgr. Petrem Danišem, ředitelem vzdělávacího centra TEREZA

https://17cilu.cz/kvalitni-vzdelani?fbclid=IwAR004ml6z0flegbKUoselxZLQilmoVj oyqV-h0rRdv_fQgALdM2SRWv_pvs

Jak podpořit školy?

Téměř polovina uprchlíků z Ukrajiny jsou děti. Některé z nich už jsou zapsané ve školách a mají za sebou první dny v novém prostředí. Vznikají provizorní ukrajinské třídy a dětské skupiny. Snaha pomáhat však začíná narážet na personální a kapacitní limity.

Uprchlíká vlna z Ukrajiny může podle analýzy **PAQ Research** a **České priority** přivést do českých škol krátkodobě 143 až 238 tisíc dětí a mladistvých ve věku do 19 let. Dlouhodobě by v ČR mohly zůstat až dvě třetiny z nich. Autoři analýzy považují za zásadní, aby se Ukrajince podařilo integrovat. Zdůrazňují, že školy budou potřebovat podpořit nejen metodicky, ale zejména finančně a personálně.

Celý materiál najdete tady: https://bit.ly/PAQ_Ceske_priority_Ukrajina

Jak jste na tom ve vaší škole? Co vám teď chybí a co pomáhá? Přidáváme pár našich tipů.

Metodickou podporu pro zapojení žáků, kteří nemluví česky nabízí **Národní pedagogický institut ČR**: <https://cizinci.npi.cz/>

Hodit by se mohl česko-ukrajinský překladáč, který vyvinuli na **Ústav formální a aplikované lingvistiky**: <https://lindat.mff.cuni.cz/services/translation/>

Máte volnou kapacitu?

Portál shkola.cz umožňuje školám i školám nabídnout volná místa pro uprchlíky. Propojuje také české školy a ukrajinské učitele.

<https://shkola.cz/>

Číslo žákovi nepoví, v čem se má zlepšit

Paní docentka Kratochvílová v pondělní Mladé frontě DNES:

Aby hodnocení nebylo o pocitech, tak vždy musí být opřeno o kvalitu, která je popsána. Říkáme tomu kritéria hodnocení.

Když se prvňák učí psát, musí vědět, že písmenko má mít správný tvar a nesmí padat na řádek. Učitel pak při hodnocení využívá stanovené kritérium, takže řekne: „Dívej, toto písmenko má hezký tvar, tady se ti to povedlo.“ A ne: „Jsi šikovný, jde ti to.“

Více na: <https://www.ped.muni.cz/pedagogika/tacrvysvedceni/>

[#novevysvedceni](#) [#podporenoTACR](#)

I/4 Zdroje a grantové výzvy

ERASMUS plus roste

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit. Více na <https://www.erasmusroste.cz>

Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK) Draft harmonogramu výzev na rok 2022

Harmonogram výzev na rok 2022 (vč. jednotlivých termínů) vychází z předpokladu, že Programový dokument OP JAK bude schválen Evropskou komisí v dubnu 2022. V případě prodloužení ve schválení dojde k relevantnímu posunu termínů.
<https://opjak.cz/vyzvy/>

Mladí chrání klima

MINI-GRANTY NA KOMUNITNÍ PROJEKTY

Termíny pro přijetí Plánu komunitního projektu (včetně přílohy Rozpočet) se zasílají elektronicky organizátorům projektu k následujícím datům: **31. 5. 2022, 31. 7. 2022, 31. 9. 2022**, na adresu [magdalena.firtova@pinf.cz](mailto:magdalenafirtova@pinf.cz).
Celá informace v příloze.

Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

Podějte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

Vyhlášení výzvy NPŽP č. 4/2021: Výsadba stromů – individuální projekty

Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730003&apc=nF2xx1-->

Vyhlášení výzvy NPŽP č. 5/2021: Výsadba stromů – grantové schéma

Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730004&apc=nF2xx1-->

Na Darujme.cz otevřelo své sbírky víc než 40 organizací. Základní tematický souhrn a další informace najdete na www.nadacevia.cz/2022/03/04/na-darujme-cz-otevrela-sve-sbirky-vic-nez-40-organizaci/

část II METODICKÁ PODPORA

II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe

Také se už těšíte na stromy plné svěžích zelených listů?

Běžte ven s žáky a pozorujte, jak se stromy zvolna probouzí. Můžete vyzkoušet aktivity, které vás krok za krokem provedou pozorováním jarní změny stromů a zároveň pomůžou trénovat některé badatelské kroky. Aktivity budeme postupně zveřejňovat ve skupině UČÍME BADATELSKY:
www.facebook.com/groups/1038836586901489/

Badatelsky orientované vyučování (BOV)

Lenka Pavelčíková, [odkaz](#)
www.badatele.cz

Přírodověda venku

Venku to sice nevypadá, ale jaro už se opravdu blíží. Zde najdete námět na venkovní pozorování
<https://envirohrani.cz/blog/jarni-aktivity-a-pozorovani/>

Projekt SYPO, www.projektsypo.cz

Systematická podpora pro všechny učitele a ředitele. Nabízí inspiraci, aktuální informace a zkušenosti. Pomáhá učitelům učit. Přispívá k profesnímu rozvoji ředitelů. Propojuje školy.

Můj první zápisník

Inspirace na aktivity s dětmi v období zimních měsíců.
www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muji1zapisnik/

The advertisement for 'studijní centrum BASIC' features a green background. At the top left is a stylized apple logo with a leaf. To its right, the text 'studijní centrum' is in white, and 'BASIC' is in large, bold, white letters. Below this, a white box contains the text 'TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ PŘI UČENÍ A NEDOKÁŽETE MU POMOCT?' in red and black. To the right of this text is a photo of a young girl with her hands on her head, looking frustrated. At the bottom, the contact information 'tel.: 734 442 120 | www.basic.cz' is written in white.

Doporučení z #MŠMT pro práci se školními kolektivy ve vztahu k ruské agresi vůči Ukrajině.

Dopis ministra Petra Gazdíka školám v této věci a kontakty na odborníky, kteří mohou pomoci zde <https://www.edu.cz/ministr-gazdik-proti-nepratelstvi-ve-skolach-doporuceni-pro-praci-se-skolnimi-kolektivy-ve-vztahu-k-ruske-agresi-vuci-ukrajine/>

Pokud hledáte školu, která by přijala Ukrajince, zkuste tuto mapu:

<https://shkola.cz/>

KPZ pro učitele první dny a týdny s žákem bez znalosti češtiny ve třídě. Obsahem jsou i základní komunikační karty, popis třídy nebo odkazy na výuku čj pro cizince.

<https://cizinci.npi.cz/.../upl.../2021/06/tisk-KPZ-PU-01.pdf>

Slovníček základních pojmů a vět ke stažení např. zde:

<https://www.facebook.com/1506337846255848/posts/3052200428336241/>

Nová sekce na metodickém portálu

<https://www.edu.cz/ukrajina/>

K dispozici je každý všední den od 8 do 16 metodická linka 234 811 246, své dotazy můžete psát na e-mail ukrajina@msmt.cz

Tvořím pro VŠECHNY děti

Chci, aby se žádné dítě nemuselo trápit, že mu ve škole něco nejde. Nyní nastala situace, že v českých školních lavicích usednou ukrajinské děti.

<https://www.zodpovednavyuka.cz/blog/tvorim-pro-vsechny-deti/>

Výukové materiály pro ukrajinské děti

<https://www.ucitelnice.cz/blog/ukrajinske-materialy>

Najdete zde připravené výukové materiály od českých učitelů pro ukrajinské děti. Rádi bychom, aby sloužily českým učitelům, kterým přijdou do třídy ukrajinské děti. Ukrajinským učitelům, kteří budou děti učit ve speciálně zřízených ukrajinských třídách. Vychovatelům a asistentům, kteří budou s dětmi trávit čas v různých zařízeních. Dospělým, kteří se jakkoliv budou těmto dětem snažit zpříjemnit čas v České republice. Všechny materiály obsahují jednoduchý popis v češtině i ukrajinštině. Materiály jsou přeloženy nebo zkontrolovány rodilými mluvčími. Děkujeme moc za jejich ochotu, flexibilitu a rychlost, se kterou s námi začali spolupracovat. Materiály budeme průběžně doplňovat tak, jak nám je budou autoři posílat a rodilí mluvčí kontrolovat.

K 6. 3. JSME ZATÍM NAHRÁLI 17 MATERIÁLŮ.

Aplikace Včelka pro Ukrajince zdarma přístupná:

<https://www.vcelka.cz/vcelka-pro-ukrajinu>

Učebnice pro ukrajinské děti v ČR

<https://www.fraus.cz/cs/o-nas/pro-media/aktuality/ucebnice-pro-ukrajinske-deti-v-cr-25155>

KNIHY a další MATERIÁLY k tématu pro čtení a povídání s českými i ukrajinskými dětmi najdete nově v tomto článku na mravencím webu

www.mravencichuva.cz/valka-na-ukrajine/

E-kniha pro vás: 1000 ukrajinských slovíček

Edika a Albatros media dnes vydávají elektronickou podobu knihy 1000 ukrajinských slovíček zdarma. Praktická knížka se stane dobrým pomocníkem při učení a procvičování ukrajinských slovíček. Na veselých obrázcích, jež znázorňují běžné životní situace, najdete názvy věcí, se kterými se denně setkáváte. Každý tematický celek je pak doplněn jednoduchými frázemi ze života, které můžete potřebovat. V závěru se nachází souhrnný česko-ukrajinský slovník se všemi slovy z knížky a poznámky k ukrajinskému jazyku, původu a výslovnosti.

<https://www.pedagogicke.info/2022/03/e-kniha-pro-vas-1000-ukrajinskych.html>

DOPORUČENÍ PRO ŠKOLY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
Mládeže a tělovýchovy

Doporučujeme v rámci školy jasně informovat o postoji České republiky k ruské agresi na Ukrajině.

Věnujte, prosím, zvýšenou pozornost žákům ukrajinské, ruské i běloruské národnosti na vašich školách, včetně možnosti ve zvýšené míře využít péči pracovníků školních poradenských pracovišť.

Ve třídách, kde se tyto žáci vyskytují, doporučujeme intenzivní cílenou preventivní práci s celým třídním kolektivem. Náplní této činnosti by mělo být především respektování individuality, dodržování lidských práv a jasné deklarování toho, že národnost nečiní člověka odpovědným za kroky, které realizuje státní režim země, odkud dotyčný pochází.

Se školními/třídními kolektivy doporučujeme pracovat v rámci osvěty s tématy rovnosti, respektu a tolerance.

CO ŘÍKAT A NEŘÍKAT DĚTEM KDYŽ MAJÍ STRACH

CO NEŘÍKAT:

- Neboj se, všechno je v pořádku.
- Nemáš se čeho bát.
- Už to brzy skončí.
- Slibuji, že u nás nebude válka.

CO ŘÍKAT:

- Musí to být těžké, rozumím ti.
- Je normální mít strach.
- Nevím, jak dlouho to bude trvat, ale spolu to zvládneme.
- Nevím, jestli u nás bude válka, přeji si, aby nebyla a všichni zodpovědní dospělí se snaží, aby to tak bylo.

Centrum
www.centrumlocicka.cz
www.detstvibezmasli.cz

II/2 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

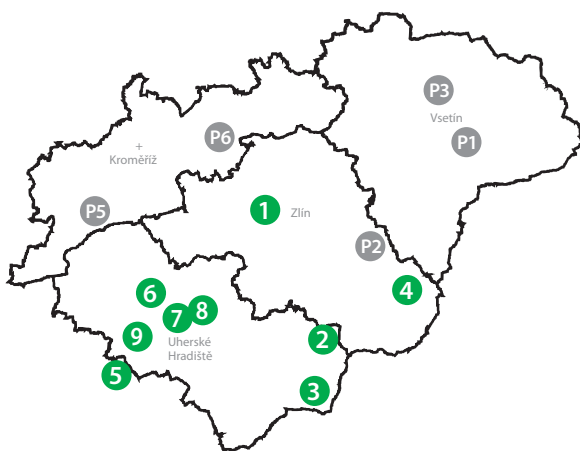
Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy. Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

- 1 – DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz
- 2 – ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
- 3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s.
www.iskopanice.cz
- 4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz
- 5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis
- 6 – SVČ Klubko Staré Město, p.o., Zabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz
- 7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz
- 8 – DDM Šíkula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz
- 9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz
- P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz
- P2 – Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole
www.prokrajinu.eu
- P3 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ochranci.cz
- P4 – SVČ Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz
- P5 – ZO ČSOP Divoký
www.csopdivoký.cz/aktivity/terenni-ekologicke-stredisko-boři-divoký/
- P6 – Vzdělávací centrum Hájenka Holešov
www.tokaheya.cz

LÍSKA, z.s.

www.liska-evvo.cz

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.

INFORMACE:

infoevvo@seznam.cz, 605 806 840**VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY
PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY,
ŠKOLNÍ DRUŽINY****Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě
o původu a zpracování potravin**

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádoby)

Doporučeno: I. stupeň ZŠ (1.–3. ročník), ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

Po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den.

**EXKURZE LÍSKY NA FARMY
A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM**

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON II a III.

**PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU
V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI
ŠKOLNÍ VÝLET**

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠDwww.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahradá, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu. Vhodné pro tzv. ŠABLONY II i III.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY • 7. ročník: VODA V KRAJINĚ • 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY**Učíme se venku**

Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 4 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, stromy, semínka, půda, voda, tvary, příběhy jídla, tvoření, řemesla atd.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

Denní a pobytové výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
[www.ddmastra.cz/výukové programy](http://www.ddmastra.cz/vyukove-programy)
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

II/5 Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? Každá základní nebo střední škola se může stát Školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji je do programu zapojena ZŠ Rožnov p.R., Videčská a ZŠ Huslenky.

www.skolaprozivot.cz

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.stfp.cz

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- **Badatelsky orientované vyučování,**
<http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
Tento měsíc je to přesně 10 let od udělení prvních dvou titulů „Fairtradová škola“ v České republice, ve Vsetíně máme hned 4!
<https://fairtrade.cz/zapojte-se/fairtradovamesta/>

- **Globální rozvojové vzdělávání,**
www.globalnirozvojovetzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,**
<https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),**
www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,**
<https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,**
www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,**
www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,**
www.skolaprozivot.cz
- **Učíme se venku**
www.ucimesevenku.cz
- **Žakovské parlamenty,**
www.skolaprodemokracii.cz

Přehled soutěží najdete na

www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.
www.CO2liga.cz

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznajte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijedte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na <https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Učíme se venku s LÍSKOU

Vytvořili jsme 4 nové programy Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVČ. Programy je možné využít jako projektový den.

Pro pedagogy jsme vydali novou metodiku **Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvíčkou.**

Náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě.

Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Novinka: VIDEO KURZ JARO VENKU

21 krátkých videí vás pozve ven a ukáže konkrétní tipy a nápady, co venku s dětmi objevovat a tvořit na jaře.

<https://ucimesevenku.cz/videokurz-jaro-venku/>

II/7 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

OŘÍŠEK
edice
Lísky

■ Jak učit POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa –

www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život –

www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě –

www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem –

www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách –

www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské

Hradiště, zdarma ke stažení na

<http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ I mateřská škola může měnit své okolí!

První letošní vydání **čtvrtletníku Mrkvička** uvádí ročník věnovaný místně zakotvenému učení pro malé děti – Karin Richterovala a Lenka Hronešová ze Severu k metodě promyslely objasnění, oč jde a jak na to v mateřských školách. A co dál? Příběh, který utvářel Švehlův sad na Toulcově dvoře a jak se s ním pracuje v programu Za humny. Metodika LÍSKY Den s babičkou a dědečkem. Poznáváme s dětmi místo, kde žijeme – Nové Veselí. Další Zvířádky, tentokrát s klikorohem Filipem, autorem je Jarda Hlinský a Lenka Novotná z ALCEDA. Kouzelná červená řepa aneb Přírodní barviva v rukou dětí - příspěvek Jany Šobáňové ze Vsetína.

„Já se mám, já jdu do školky,“ říká pohodová paní učitelka Jana Čtveráčková z Domamile. A na závěr: Ano, i poslední plastový bagr je vhodné ze zahrady odstranit!

Jak získat časopis Mrkvička? Info zde:

www.e-bednik.cz/.../informacni-bulletin-mrkvicka/

■ Skřítek Kompostík a jeho kamarádi, Miluška Štefanová

Příběhy z jedné zahrady, 1. a 2. díl, nakl. Pointa

■ Srdce přírodě

Začínáte se zahradou a hledáte šetrnější způsob jak o ni pečovat? Nebo máte zkušeností dost, ale něco Vaší zahradě stále chybí?

Co to letos zkusit jinak? ŠETRŇĚJI – ZDRAVĚJI – PŘIROZENĚJI

Zdravá přírodní zahrada plná silných rostlin vám může ušetřit spoustu času i práce a zajistit dostatek úrody. Přichází jaro – dejte svojí zahradě nový rozměr a začněte zahradničit v souladu s přírodou.

www.srdcepriode.cz

■ Jděte VEN, inspirativní náměty pro pobyt venku, www.jdeteven.cz

■ Dárek k Mezinárodnímu dni lesů – nová publikace ŠKOLNÍ LES DO KAPSY aneb proč a jak nechat vyrůst svoji zelenou učebnu.

Volně ke stažení na www.lesveskole.cz/

školní
les
do
kapsy

II/8 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

■ Muzeum v přírodě Rochus,
www.skanzenrochus.cz

■ Muzeum regionu Valašsko,
www.muzeumvalassko.cz

■ 14115 Bařův institut Zlín,
www.14-15.cz

■ Muzeum Jihovýchodní Moravy
ve Zlíně,
www.muzeum-zlin.cz

■ Valašské muzeum Rožnov p. R.,
Valašský rok, www.vmp.cz

■ Informační centrum Velké Karlovice,
www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum

■ Zvonice Soláň,
<https://www.zvonice.eu/>

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2022

strana 17

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

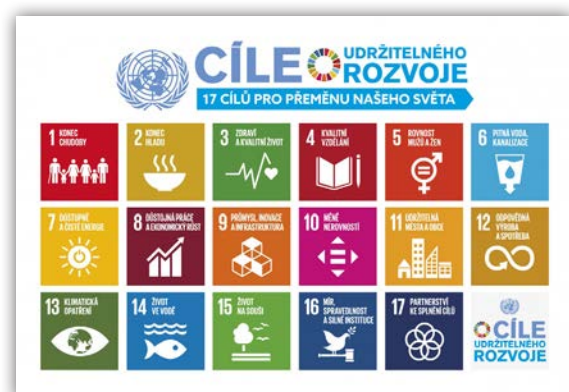
Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204
(bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

FAIRTRADE
Moje férová volba

Adela Vinczeová
moderátorka

FAIRTRADE

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráníme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce Přehled akcí v regionu i mimo region.** Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 7/2022

strana 21